

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi Pohjoismaiden projektivientirahastosta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi sekä Pohjoismaiden Investointipankille annettavasta valtion takauksesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että Suomen valtio takaisi Pohjoismaiden Investointipankille Suomen osuuden pankin jäsenmaille pohjoismaisista projekti-investointiluotoista aiheutuvasta takausvastuusta eli 50,4 miljoonaa Kansainvälisen Valuuttarahaston erityisnosto-oikeutta (SDR). Luottojen kokonaismäärä tulisi olemaan enintään 350 miljoonaa SDR. Investointiluotoilla tarkoitetaan Pohjoismaiden Investointipankin kehityksessa ja suunnitelmatalousmaissa toteutettavien pohjoismaisten inves-

tointiprojektien rahoittamiseksi myöntämiä tai takaamia luottoja.

Pohjoismaisten yritysten projektiviennin edistämiseksi ehdotetaan Pohjoismaisen projektivientirahaston perustamista Helsinkiin. Rahasto toimisi ensin kokeiluluontoisesti kolmen vuoden ajan. Pohjoismaisena rahastona sille ehdotetaan eräitä verotukseen ja kirjanpitoon liittyviä erioikeuksia.

Takausvaltuudet ja lainsäädäntö ehdotetaan saatettavaksi voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1982.

YLEISPERUSTELUT

1. Esityksen tausta

Investointitoiminta on lisääntynyt voimakkaasti erityisesti öljyä vievissä maissa ja niin kutsutuissa uusissa teollisuusmaissa, mutta josain määrin myös muissa kehitysmaissa ja suunnitelmatalousmaissa. Samanaikaisesti on kansainvälinen laskusuhdanne merkinnyt tuotantokapasiteetin vajaakäyttöä monissa teollisuusmaissa. Tätä kapasiteettia on pyritty hyödyntämään kasvavien projektimarkkinoiden avulla. Kysynnän ja tarjonnan kehitys on johtanut projektimarkkinoiden kilpailuehtojen kiristymiseen. Tämä kehitys asettaa yhä suurempia vaatimuksia projektiin osallistumiselle.

Projektiviejän tuotantokapasiteetille ja taloudelliselle kantokyvyille asetettavat vaatimukset ovat usein niin suuret, että useimmat pohjoismaiset yritykset eivät kykene niitä itsenäisesti

täyttämään. Kahden tai useamman yrityksen välinen yhteistyö on tällöin monessa tapauksessa kilpailukykyisen tarjouksen edellytys. Yritysten osallistuminen projektitoimituksiin edellyttää usein mukaantuloa projektiin sen ollessa vasta idea-asteella. Pohjoismaisten yritysten ja viranomaisten välisellä yhteistyöllä voidaan edistää olemassa olevien voimavarojen tehokasta käyttöä.

Myös projektiviennin rahoitus tekee yhteistyön monilla aloilla tarkoituksenmukaiseksi. Riittävää vientirahoitusta voi olla vaikea järjestää yksittäisessä maassa, muun muassa kansallisten järjestelmien rajoitettujen riskinotto-mahdollisuuksien vuoksi. Eri pohjoismaiden vientiluotto- ja vientitakuujärjestelmiä yhtenäistämällä voidaan myös edistää pohjoismaisten yritysten mahdollisuuksia käyttää alihankkijoita toisista pohjoismaista. Yhteistyö toista kansal-

lisuutta olevan yrityksen kanssa lisää siis useissa tapauksissa mahdollisuuksia vahvistaa projektin rahoitus pohjaa jakamalla riskejä ja avaamalla pääsy muiden maiden pääomamarkkinoille. Samalla voidaan laajentaa tuotteiden ja palvelujen tarjontaa.

Pohjoismaiset yritykset voivat harjoittaa yhteistyötä joko kansallisella, pohjoismaisella tai kansainvälisellä tasolla. Yhteistyö toisen kotimaisen yrityksen kanssa on useissa tapauksissa luontevin ratkaisu, mutta monet seikat kuten tarvittavan teknologian saanti saattavat edellyttää, että yksittäinen yritys pyrkii laajentamaan toimintaansa maan rajojen ulkopuolelle. Pohjoismainen yhteistyö on näissä tapauksissa nähtävä usein luontevimpana vaihtoehtona. Tätä puoltavat pohjoismaisten liiketapojen samankaltaisuus sekä maiden välisen yhteistyön pitkäaikaiset perinteet eri aloilla.

2. Asian valmisteluvaiheet

Pohjoismaiden ministerineuvosto päätti maaliskuussa 1978 pohjoismaisten mietintöjen sarjassa (NU A 1977:14) ilmestyneessä pohjoismaisessa raaka-aine- ja resurssitutkimuksessa tehdyn ehdotuksen mukaisesti asettaa selvitysryhmän, jonka tehtävänä oli selvittää muihin kuin pohjoismaihin suuntautuvan projektivientin yhteistyömahdollisuuksia. Viranomaisista ja elinkeinoelämän edustajista kokoonpannun selvitysryhmän tutkimus, Pohjoismaiden projektivientiyhteistyö (NU A 1980:7), julkaistiin maaliskuussa 1980.

Selvitysryhmä totesi, että lukuisat pohjoismaiset yritykset tunsivat kiinnostusta yhteis-pohjoismaisen projektivientiyhteistyön lisäämiseen. Pohjoismaisessa raaka-aine- ja resurssitutkimuksessa hahmotellun itsenäisen pohjoismaisen projektiorganisaation perustamista ei kuitenkaan pidetty tarpeellisena. Selvitysryhmä suositti, että yhteis-pohjoismaista projektivientiä kehitettäisiin lisäämällä yhteistyötä olemassa olevien pohjoismaiden vienninedistämiselinten välillä sekä yhtenäistämällä projektivientialan voimassa olevia järjestelyjä.

Selvitysryhmä ehdotti perustettavaksi erityisen pohjoismaisen projektivientirahaston Pohjoismaiden Investointipankin yhteyteen. Lisäksi pankin yhteyteen ehdotettiin luotavaksi pohjoismaiden yhteinen projekti-investointiluottojärjestelmä. Edelleen olisi pyrittävä edistämään kansallisten vientiluottojärjestelyjen ehtojen yh-

denmukaistamista pohjoismaissa pohjoismaiden vientiluottolaitosten välisin keskusteluihin sekä selvittämään yhdessä Pohjoismaiden Investointipankin kanssa mahdollisuuksia luoda yhteiset vientiluottojen myöntämispuutteet pohjoismaihin. Vientitakuiden kattavuutta olisi pyrittävä laajentamaan muista pohjoismaista tapahtuvien alihankintojen osalta sekä yhtenäistämään kansallisia vientitakuujärjestelmiä. Selvityksessä ehdotettiin myös pohjoismaiden vienninedistämiselinten ja viranomaisten välisen yhteistyön kehittämistä projektiseurannan ja siihen liittyvän tiedonvälityksen tehostamiseksi.

Kauppa- ja teollisuusministeriö hankki keväällä 1980 lausunnot pohjoismaisesta projektivientiyhteistyöselvityksestä valtiovarainministeriöltä, ulkoasiainministeriöltä, maa- ja metsätalousministeriöltä, Suomen Pankilta, Suomen Vientiluotto Oy:ltä, Vientitakuulaitoksesta, Suomen Pankkiyhdistykseltä, Teollisuuden Keskusliitolta, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestöltä, Suomen Teknisten Toimihenkilöjärjestöjen Keskusliitolta, Suomen Konsulttitoimistojen Liitolta, Suomen Maataloustuottajien Keskusliitolta ja Suomen Ulkomaankauppaliitolta.

Lausunnoissa suhtauduttiin myönteisesti selvityksessä ehdotettuun projektivientiyhteistyöhön. Pohjoismaisen yhteistyön katsottiin parantavan etenkin pienten yritysten projektivientimahdollisuuksia. Lausunnoissa korostettiin pohjoismaista linjaa suhteessa kansainvälisiin järjestelyihin. Samoin lausunnonantajat katsoivat tärkeäksi, että pohjoismaiset vienninedistämisyhteistyö seuraisivat kansainvälisiä projekteja. Vientitakuu- ja vientiluottolaitosten yhteistyö ja harmonisointipyrkimyksiä kannatettiin myös yleisesti. Projektivientirahaston perustamisajasta pidettiin hyvänä. Kaikissa lausunnoissa kannatettiin myös ehdotusta projekti-investointiluottojärjestelmän perustamisesta.

Lokakuussa 1980 Pohjoismaiden ministerineuvoston asettama työryhmä aloitti projektivientiyhteistyötä koskevan ehdotuksen viimeistelyn ja Pohjoismaiden Neuvosto hyväksyi ehdotuksen osaltaan maaliskuussa 1981. Pohjoismaiden ministerineuvosto päätti 15 päivänä syyskuuta 1981 pohjoismaiden projektivientiyhteistyön aloittamisesta. Ministerineuvosto teki tähän päätökseen eräitä muutoksia 28 päivänä helmikuuta 1982.

Hallituksen esitys on laadittu pohjoismaisen projektivientiyhteistyöselvityksen pohjalta virkamies-työnä valtiovarainministeriössä yhteistyössä ulkoasiainministeriön kanssa.

3. Pohjoismaiden projektivientirahasto

Pohjoismaiden ministerineuvosto päätti syyskuussa 1981 perustaa Pohjoismaiden projektivientirahaston ja vahvisti samalla rahastolle säännöt. Rahaston toiminta rahoitetaan Pohjoismaiden ministerineuvoston tulo- ja menoarviossa tähän tarkoitukseen osoitetusta määrärahasta. Vuoden 1982 peruspääomaksi on ehdotettu noin 4,5 miljoonaa markkaa.

Rahaston toiminta on tarkoitus aloittaa kokeiluluontoisena kolmen vuoden ajaksi. Kokeilukauden päättyessä järjestelmään tehtäisiin tarvittavat muutokset.

Rahaston tarkoituksena on edistää pohjoismaiden teollisuuspoliittista yhteistyötä ja siten myös pohjoismaisten yritysten kansainvälistä kilpailukykyä myöntämällä tukea pohjoismaiden yhteisten etujen mukaisiin vientiprojekteihin. Pohjoismaiden projektivientirahaston sijoituspaikaksi tulisi Helsinki.

Jotta Pohjoismaiden projektivientirahasto voisi toimia itsenäisenä oikeushenkilönä Suomessa, ehdotetaan projektivientirahastosta säädettäväksi erillinen laki, jonka nojalla rahastosta tulisi itsenäinen julkisoikeudellinen säätiö. Pohjoismaisena rahastona sille ehdotetaan annettavaksi eräitä etuoikeuksia, jotka koskisivat Suomen verotusta ja kirjanpitoa samoin kuin omaisuuden hallintoa ja omistamista.

4. Pohjoismaiden projektinvestointiluottojärjestelmä

Projektinvestointiluottojärjestelmän avulla pohjoismaat pystyvät kilpailemaan niitä suurempien teollisuusmaiden kanssa projektivientimarkkinoilla nykyistä paremmin rahoitusedoin. Luotot muodostaisivat vain osan kunkin hankkeen kokonaisrahoituksesta. Luottoja myönnettäisiin muun muassa erilaisten perusinvestointien ja yritysten kiinteän käyttöpääoman rahoittamiseen sekä koulutuskustannusten kattamiseen. Niitä ei sen sijaan myönnettäisi sellaisten vientitoimitusten rahoittamiseen, joihin on mahdollista saada rahoitusta kansallisilta vientiluottolaitoksilta. Luottoja ei myöskään myönnettäisi vientisopimusten käteisyyden rahoittamiseksi.

Projektinvestointiluottoja myönnettäisiin pohjoismaiden yhteisten etujen mukaisesti niiden ulkopuolella toteutettaviin projekteihin, joissa on mukana yrityksiä vähintään kahdesta pohjoismaasta. Luottoja voitaisiin myöntää myös kohteisiin, joissa luottopäätöksen tekoajankohdanna on tarjoajina yrityksiä vähintään kahdesta pohjoismaasta, vaikka lopullinen tilaus tapahtuisikin vain yhdestä pohjoismaasta esimerkiksi vain pohjoismaihin kohdistuvan tarjouskilpailun perusteella. Myös pitempiaikainen yhteistyö luotonantajamaassa olevan yrityksen ja pohjoismaisten yritysten välillä voi tulla kysymykseen luototuskohteena, mutta tällöinkin mukana tulee olla yrityksiä vähintään kahdesta pohjoismaasta.

Luottoja myönnetään valikoiden sellaisiin projekteihin, joissa pohjoismaiset yritykset ovat kansainvälisesti kilpailukykyisiä. Luotot myönnetään samoin kuin Maailmanpankin ja alueellisten kehityspankkien luotot kaupallisin ehdoin ilman korkotukea.

Luottoja voivat myöntää Pohjoismaiden Investointipankki sekä pankit ja muut yritysrahoitusta harjoittavat rahoituslaitokset pohjoismaissa. Luottojen myöntämiseen liittyy luonnollisesti riski, jota pankit ja rahoituslaitokset eivät voi ottaa kokonaisuudessaan heikentämättä luottokelpoisuuttaan. Sen vuoksi on luotava erityinen takausjärjestelmä. Ehdotettu takausjärjestelmä toimisi Pohjoismaiden Investointipankin puitteissa ja se kattaisi enintään 90 prosenttia pankille kustakin luotosta aiheutuneesta tappiosta.

Yhteispohjoismaisena pankkina, jonka tehtävänä on muun muassa myöntää pitkäaikaisia lainoja pohjoismaisiin investointiprojekteihin, Pohjoismaiden Investointipankki on luonteva projektinvestointiluottojen myöntäjä. Pohjoismaiden Investointipankki on rakenteeltaan samantyyppinen kuin Euroopan Investointipankki ja muut johtavat kehityspankit. Pohjoismaiden Investointipankki on vientiluottotoimintansa puitteissa jo jossain määrin myöntänyt luottoja kehitysmaille. Edelleen Pohjoismaiden Investointipankki on tunnettu kansainvälisillä pääomamarkkinoilla. Ehdotetulla projektinvestointijärjestelmällä ei kuitenkaan ole tarkoitus muuttaa Pohjoismaiden Investointipankin luonnetta pohjoismaisena rahoituslaitoksena.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Takaussopimus

Pohjoismaiden ministerineuvosto päätti 15 päivänä syyskuuta 1981 muuttaa Pohjoismaiden Investointipankin sääntöjen 6 §:ää ja lisätä niihin uuden 6 a §:n. Sääntömuutokset koskivat pohjoismaisia projekti-investointiluottoja ja -takauksia. Näihin luottoihin ja takauksiin liittyvän riskin kattamiseksi esitetään, että eduskunta päättäisi oikeuttaa valtioneuvoston antamaan Suomen osalta valtion takauksen Pohjoismaiden Investointipankille pankin kanssa erikseen tehtävän takaussopimuksen mukaisesti. Suomen osuus määräytyy pohjoismaisen jakoperusteen mukaisesti ja on tällä hetkellä 16,0 prosenttia eli 50,4 miljoonaa SDR, joka vastaa noin 258,7 miljoonaa markkaa. Muut pohjoismaat antavat omia osuuksiaan vastaavat takaukset Pohjoismaiden Investointipankille.

Pohjoismaiden Investointipankki myöntää takauksia myös muiden pankkien ja rahoituslaitosten myöntämille projekti-investointilainoille 350 miljoonan SDR kokonaislainaohjelman rajoissa. Tämä vastaa noin 26 prosenttia Pohjoismaiden Investointipankin koko luotonantokapasiteetista. Jäsenvaltioiden takaukset rajoittuisivat kuitenkin 315 miljoonaan SDR. Investointitakuiden ehdot samoin kuin takausmaksun suuruuden ja omavastuusuuden määrää Pohjoismaiden Investointipankki tapaus tapaukselta.

Pohjoismaiden Investointipankin on projekti-investointiluottoja ja -takauksia myöntäessään noudatettava Pohjoismaiden ministerineuvoston päätöstä sekä sen pankille antamia ohjeita. Näiden perusteella pankin on tehtävä erityisiä varauksia luottotappioiden varalta. Pohjoismaiden Investointipankin omavastuu kunkin investointiluoton osalta on vähintään 10 prosenttia. Luottotappioiden kattamiseksi voidaan projekti-investointiluottoihin liittyvien erityisten varausten lisäksi käyttää myös pankin yleisiä luottotappiovarauksia. Jäsenmaiden takaussitoumuksista aiheutuvat maksut tapahtuvat Pohjoismaiden Investointipankin hallituksen pyynnöstä silloin, kun luottotappioita ei katsota voitavan kattaa pankin luottotappiovarauksilla. Jäsenmaiden takaukset kattavat enintään 90 prosenttia yksittäisestä projekti-investointiluotosta aiheutuvasta luottotappiosta.

Investointiluottojärjestelmää sovelletaan siten, että luottotappiot vältettäisiin, ja hallitus

edellyttää, että järjestelmän toiminnassa tähän kiinnitetään erityistä huomiota. Tarkoituksena on selvittää mahdollisuudet sisällyttää Pohjoismaiden Investointipankin kanssa tehtävään takaussopimukseen ehto siitä, että valtion velvollisuus maksaa takauksen määrä syntyy vasta sen jälkeen kun projekti-investointiluottoihin liittyviä erityisiä varauksia ei olisi enää käytettävissä ja kun luottotappioita ei katsottaisi voitavan kattaa pankin yleisilläkään luottotappiovarauksilla.

Tarkoituksena on myös, että Pohjoismaiden Investointipankin toimintalinjaa tässä suhteessa muotoillaan Maailmanpankin ja alueellisten kehityspankkien toiminnan suuntaan. Nämä eivät vastaavanlaisessa toiminnassaan toistaiseksi ole kärsineet luottotappioita.

2. Lakien perustelut

2.1. Laki Pohjoismaiden projektivientirahastosta

1 §. Pohjoismaiden ministerineuvoston 15 päivänä syyskuuta 1981 tekemän päätöksen mukaisesti perustetaan Pohjoismaiden projektivientirahasto.

Rahaston kotipaikaksi ehdotetaan Helsinkiä.

2 §. Pykälän mukaan rahaston tarkoituksena on edistää pohjoismaisten yritysten kansainvälistä kilpailukykyä ensisijaisesti kehitysmaihin ja myös suunnitelmatalousmaihin suuntautuvassa viennissä. Rahaston tukemien vientiprojektien tulee olla pohjoismaiden yhteisten etujen mukaisia. Arvioitaessa pohjoismaiden yhteisiä etuja on sovellettava Pohjoismaiden Investointipankin toiminnan yhteydessä saatuja kokemuksia.

3 §. Rahaston päätehtävänä on antaa avustuksia pohjoismaisille yrityksille ja järjestöille kansainvälisiin, pohjoismaiden ulkopuolella toteutettaviin projekteihin liittyviä esi- ja kannattavuustutkimuksia varten. Pääsääntönä olisi, että tuettavaan projektiin osallistuisi yrityksiä useasta pohjoismaasta.

Lisäksi rahasto voi antaa avustuksia pohjoismaisten ja kansainvälisten seminaarien järjestämistä varten sellaisilla alueilla ja aloilla, joissa pohjoismaiset yritykset ovat kansainvälisesti kilpailukykyisiä. Toiminnan piiriin kuuluvat markkina- ja kysyntätilanteen peruskartoitukset

sellaisilla kohdealueilla, joilla saattaa olla pohjoismaiden elinkeinoelämää yhteisesti kiinnostavia toimitusmahdollisuuksia.

Rahasto voi avustuksena rahoittaa enintään 50 prosenttia projektitoimituksen esi- ja kannattavuustutkimusten laatimisesta johtuvista kustannuksista tai muiden tuettavien ohjelmien toteuttamiskustannuksista. Ministerineuvoston ohjeiden mukaan tuen tulee myös yleisesti vastata eri pohjoismaiden tukijärjestelmiä sekä jakautua mahdollisimman tasapuolisesti eri pohjoismaiden kesken.

Rahaston pääoma maksetaan Pohjoismaiden ministerineuvoston tulo- ja menoarviossaan rahastolle osoittamasta määrärahasta. Rahaston talousarviossa vahvistetaan, miten suuri osa rahaston varoista voidaan käyttää 3 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin toimintoihin.

4 §. Avustuspäätökset tehdään projekti- tai ohjelmakohtaisten hakemusten perusteella. Avustustoiminnassa on muutoin noudatettava, mitä tässä laissa on säädetty. Lisäksi on noudatettava Pohjoismaiden ministerineuvoston rahastolle vahvistamia sääntöjä ja rahastolle mahdollisesti annettavia toimintaohjeita. Rahastolta saatu avustus on pääsääntöisesti palautettava sen jälkeen kun avustuksella tuetun tutkimuksen pohjalta tehty tarjous on johtanut projektitilaukseen, jollei rahasto erityisistä syistä toisin päättää. Palautettavat varat tuloutetaan normaalissa järjestyksessä rahastolle. Rahaston avustuksista päättää rahaston hallitus.

5 §. Rahaston hallitukseen kuuluvat edustajat Islannista, Norjasta, Ruotsista, Suomesta ja Tanskasta, kaksi kustakin maasta. Pohjoismaiden hallitukset nimeävät edustajat rahastoon. Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Hallitus on päätösvaltainen, kun kokoukseen osallistuu vähintään kuusi edustajaa vähintään neljästä pohjoismaasta. Päätöstä ei voida tehdä, jos kahta maata edustavat läsnä olevat edustajat sitä vastustavat. Hallituksen kokouksista on pidettävä pöytäkirjaa.

Rahaston hallinto tulee olemaan suppea. Henkilökunnan määrä tullaan vahvistamaan Pohjoismaiden ministerineuvoston tulo- ja menoarviokäsittelyn yhteydessä. Rahaston hallitus ottaa sihteeristön sekä vahvistaa sen työjärjestyksen. Pohjoismaiden ministerineuvosto on päättänyt, että rahastoon sovellettaisiin pohjoismaisten järjestöjen virkailijoiden oikeudellisesta asemasta vuonna 1974 tehtyä sopi-

musta. Rahaston henkilökuntaan sovellettaisiin Suomessa sijaitsevien pohjoismaisten instituutien palveluksessa olevien oikeudesta eläkkeeseen annettua lakia (496/76). Rahaston perustaminen Suomeen mahdollistaa myös kiinteän yhteistyön Pohjoismaiden Investointipankin kanssa. Pohjoismaisen projektivientitoiminnan koordinoimiseksi Pohjoismaiden Investointipankilla on myös oikeus olla läsnä rahaston hallituksen kokouksissa. Rahaston talousarvion laatimisessa, kirjanpidossa ja tilintarkastuksessa noudatetaan Pohjoismaiden ministerineuvoston ohjeita. Rahaston tulee myös vuosittain toimittaa ministerineuvostolle toimintakertomuksensa.

6 §. Pykälään sisältyy valtuutussäännös, jonka mukaan valtioneuvosto antaa tarkemmat määräykset lain soveltamisesta.

7 §. Pykälä sisältää voimaantulosäännöksen.

2.2. Ehdotetut muutokset eräisiin muihin lakeihin

Rahasto ei olisi kirjanpitovelvollinen Suomen kirjanpitolain mukaan. Tässä tarkoituksessa ehdotetaan kirjanpitolain 1 §:n 2 momenttiin (558/76) tehtäväksi tätä tarkoittava muutos. Edelleen ehdotetaan, että rahasto Pohjoismaiden Investointipankin tavoin olisi vapaa sekä tulon että varallisuuden perusteella suoritettavasta verosta ja leimaverosta. Tämän johdosta olisi eräistä väliaikaisista poikkeussäännöksistä verolakeihin annetun lain (758/81) 2 § ja leimaverolain 51 b § (561/76) muutettava.

3. Voimaantulo

Lait ehdotetaan Pohjoismaiden ministerineuvoston päätöksen mukaisesti saatettaviksi voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1982.

Sen perusteella, mitä edellä on lausuttu, esitetään,

että Eduskunta päättäisi oikeuttaa valtioneuvoston tämän määräämillä ehdoilla antamaan vastavakuuksia vaatimatta Suomen osuutta vastaavan, enintään 50 400 000 Kansainvälisen Valuuttarahaston erityisnosto-oikeuden määräisen valtion takauksen, joka voi olla

myös omavelkainen, Pohjoismaiden Investointipankille tämän kanssa erikseen tehtävän takaussopimuksen mukaisesti sen myöntämien tai takaamien pohjoismaisten projekti-investointiluottojen

maksamisen ja muiden sovittujen ehtojen täyttämisen vakuudeksi.

Eduskunnan hyväksyttäväksi annetaan samalla seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

Pohjoismaiden projektivientirahastosta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Pohjoismaiden ministerineuvoston 15 päivänä syyskuuta 1981 tekemän päätöksen mukaisesti perustetaan Pohjoismaiden projektivientirahasto, jäljempänä rahasto.

Rahaston kotipaikka on Helsinki.

2 §

Rahaston tarkoituksena on edistää pohjoismaisten yritysten kansainvälistä kilpailukykyä myöntämällä rahoitustukea pohjoismaiden yhteisten etujen mukaisiin vientiprojekteihin.

3 §

Rahaston tehtävänä on antaa avustuksia pohjoismaisten yritysten ja järjestöjen pohjoismaiden ulkopuolella toteutettaviin projekteihin liittyvien esi- ja kannattavuustutkimusten tekemistä varten.

Rahasto voi myös antaa avustuksia:

1) pohjoismaisten ja kansainvälisten seminaarien järjestämistä varten alueilla ja aloilla, joissa pohjoismaiset yritykset ovat kansainvälisesti kilpailukykyisiä;

2) markkina- ja kysyntätutkimuksia varten pohjoismaisia yrityksiä kiinnostavilla kohdealueilla; sekä

3) tutkimuksia varten, jotka tähtäävät pohjoismaista toimituskykyä edustavien alojen yksilöimiseen.

4 §

Rahasto tekee avustuspäätöksensä projektitai ohjelmakohtaisten hakemusten perusteella Pohjoismaiden ministerineuvoston sen käyttöön

osoittamien varojen rajoissa sen mukaisesti, mitä tässä laissa on säädetty sekä ministerineuvoston sille vahvistamissa säännöissä ja toimintaohjeissa on määrätty.

Jos rahaston avustaman tutkimuksen pohjalta tehty tarjous johtaa projektitulaukseen, rahastolta saatu avustus on palautettava. Rahasto voi erityisistä syistä päättää, että avustusta tai sen osaa ei ole palautettava. Palautettavat varat tuloutetaan rahastolle.

5 §

Rahaston hallituksen muodostavat Islannin, Norjan, Ruotsin, Suomen ja Tanskan hallitusten kolmeksi vuodeksi määräämät kaksi edustajaa kustakin maasta. Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Hallitus on päätösvaltainen, kun kokouksessa on saapuvilla vähintään kuusi edustajaa vähintään neljästä maasta. Päätöstä ei voida tehdä, jos kahden maan läsnä olevat edustajat sitä vastustavat.

Hallituksen kokouksista on pidettävä pöytäkirjaa.

6 §

Tarkemmat määräykset tämän lain soveltamisesta antaa tarvittaessa valtioneuvosto.

7 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1982.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki

eräistä väliaikaisista poikkeussäännöksistä verolakeihin annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan eräistä väliaikaisista poikkeussäännöksistä verolakeihin 13 päivänä marraskuuta 1981 annetun lain (758/81) 2 § näin kuuluvaksi:

2 §

Pohjoismaiden Investointipankki, Pohjoismaiden projektivientirahasto ja Oy Suomen Ongelmajäte ovat vapaat sekä tulon että varallisuuden perusteella suoritettavasta verosta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1982.

3.

Laki

leimaverolain 51 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 6 päivänä elokuuta 1943 annetun leimaverolain 51 b §, sellaisena kuin se on 29 päivänä kesäkuuta 1976 annetussa laissa (561/76), näin kuuluvaksi:

51 b §

Velkakirja tai muu saamistodiste, jonka on antanut Pohjoismaiden Investointipankki tai Pohjoismaiden projektivientirahasto, on vapaa leimaverosta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1982.

4.

Laki

kirjanpitolain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 10 päivänä elokuuta 1973 annetun kirjanpitolain 1 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on 29 päivänä kesäkuuta 1976 annetussa laissa (558/76), näin kuuluvaksi:

1 §

Kirjanpitovelvollinen ei tämän lain perusteella kuitenkaan ole julkisyhteisö, Pohjoismaiden Investointipankki, Pohjoismaiden projektivientirahasto eikä maatilatalouden harjoittaja.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1982.

Helsingissä 14 päivänä toukokuuta 1982

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Ministeri *Mauno Forsman*